

Tabel 3

Gaffellibel *Ophiogomphus cecilia*

Een libel van 50 tot 60 mm lang met een grasgroen borststuk en een geel achterlijf met een gele en zwarte tekening. De ogen zijn grasgroen.

Foto: Paul Cools/Buiten-Beeld

- soort niet waargenomen
- soort (recent) waargenomen

3

Jan Feb Mrt Apr Mei Jun Jul Aug Sep Okt Nov Dec

Groen: Werkzaamheden mogelijk. Oranje: Werkzaamheden mogelijk: ja, mits na overleg met ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen. Rood: Werkzaamheden mogelijk: nee, tenzij toestemming van de ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen.

Bestendig beheer en onderhoud (vrijstelling, mits gebruik gedragscode)

Maaien	Zie gedragscode
Schonen	Zie gedragscode
Baggeren	Zie gedragscode
Begrazen	-
Snoeien/dunnen	-
Onderhoud waterkeringen	-
Onderhoud verhardingen	-

Ruimtelijke ontwikkelingen & inrichting (ontheffingsplicht)

Vorbereiding van nieuwe werken Zie gedragscode, aanvullend: Leefgebieden ontzien.

Verwijderen bovengrond/ graafwerkzaamheden	-
Sloop kunstwerken en gebouwen	-
Bouwactiviteiten	-
Afdammen/dempen/vergraven	-

Leefgebied
In grote beken en rivieren met een hoge natuurlijke dynamiek, een goede waterkwaliteit, flinke stroomsnelheid en een bodem van zand of grind. Stroomdal-landschappen vormen de optimale leefomgeving. Langs de oevers staat lokaal opgaande houtige beplanting (vooral van belang als beschutting voor de adulten).

Gebruik van het leefgebied
Volwassen libellen jagen langs bosranden, bospaden en boven weilanden. Ze rusten op warme plekken op kale grond, stenen of boomstammen. Geslachtsrijpe mannetjes vliegen boven de rivier of zitten aan de waterkant op boomstammen of op de grond. Paring vindt plaats in een boom of struik. Het vrouwtje zet de eieren zowel in het midden van de rivier als langs de oever af. De larven leven ondiep ingegraven in de bodem of verstopt tussen stenen. Het uitsluipen vindt zowel in de oevervegetatie als op het kale oeversubstraat plaats.

Voornaamste voedselbronnen
Allerlei soorten muggen en vliegen. Larven eten muggenlarven en allerlei soorten waterdierpjes.

Vervolg: zie pagina 2

Vervolg

Gaffellibel *Ophiogomphus cecilia*

Leefwijze door het jaar heen	Vliegperiode: eind mei tot half september. De ontwikkeling van de larven duurt 3 tot 4 jaar. Eind mei tot begin augustus sluipen de larven uit. Jonge libellen verlaten na ongeveer een dag de directe omgeving van het voortplantingswater en blijven 2 tot 3 weken ver van het water verwijderd. Daarna gaan ze op zoek naar water om zich voort te planten.
Aanbevelingen	<ul style="list-style-type: none"> - Lokaal rivierbegeleidende bossen aanleggen. - Op oevers een kruidenrijke, grazige vegetatie ontwikkelen. - Realiseren van natuurlijke oevers. - Zorgen voor een goede waterkwaliteit. - Verbeteren morfologie van de beken en rivieren.
Belang waterschapspopulaties	Ondergeschikt belang
Verspreiding binnen Nederland	Langs de Roer en de Swalm in Limburg.
Rode lijst	Ernstig bedreigd
Beschermingsstatus	
Habitatrichtlijn	Bijlage II en IV
FF-wet	Tabel 3
Bronnen	Bouwman & Kalkman, 2005. Dienst Landelijk Gebied, 2007. Groenendijk & Swaay, 2005. Websites: www.minlnv.nederlandsesoorten.nl ; www.libellenet.nl